

دیدگاه

هجری ارزش‌های فراموش شده انقلاب کیست؟

تهیه و تنظیم: مسن طاهری

اشاره

شاید اگر با ایشان مصاحبه‌ای انجام می‌دادیم تا نظرات‌شان را درباره ریاست جمهوری بپرسیم، بهتر می‌توانستیم پرسش‌هایمان را مطرح کنیم؛ ولی این فرصت به دست نیامد و از میان چند سخنرانی ایشان گفتارهای کوتاهی را یافتیم که پاسخ به همان پرسش‌های ما بود. گفتارها رادسته‌بندی کردیم و با قرار دادن پرسش‌ها در میان آن‌ها، گفت و گویی غیر حضوری را با ایشان انجام دادیم و آن شد که در پی می‌آید. گفت و گویی کوتاه با حضرت استاد آیت‌آ... مصباح یزدی، مردی که پنجاه سال از عمر هفتاد ساله‌اش را صرف مبارزه و جهاد فرهنگی، علمی و سیاسی کرده‌است.

پویا: می‌گویند شرایطی حساس به وجود آمده، منظور از این شرایط چیست؟

استاد: نمی‌دانم یادتان می‌آید یا نه؟ در اولین انتخابات ریاست جمهوری، بنی‌صدر وارد این عرصه شد. آن‌هایی که با افکار، کتاب‌ها و سابقه او آشنایی داشتند، به خوبی می‌دانستند که این شخص کسی نیست که پشتیبان اسلام و انقلاب باشد. یعنی آن زمان به گونه‌ای بود که انسان متدین و متفکر به خوبی خوب و بد را از هم تشخیص می‌داد، ولی در این دوره این چنین نیست و دست افراد درد آشنا باز نیست تا همه حقایق را بگویند، مصالحی است که نمی‌توان بی‌پرده سخن گفت و از سوی دیگر نیز نباید در برابر تحریف‌ها سکوت کرد. این مجموعه شرایط، مسیر را از مو باریک‌تر و از لبه شمشیر تیزتر می‌کند. برای مثال، هم باید به مردم بگوییم که فریب لباس، عنوان، سابقه و پول افراد را نخورند و در عین حال نیز عامل افشاگری اسرار نظام نباشیم تا مبادا سوژه به‌دست دشمنان داده شود. این کار بسیار مشکلی است.

پویا: پس چگونه باید به مردم معیار ارایه داد؟

استاد: باید به مردم فهماند که به کسی رأی دهند که برای اسلام کار می‌کند و دلش برای اسلام و انقلاب می‌تپد، نه برای پول و جیب و قوم و خویش‌هایش. این را می‌توان از عملکرد و سابقه افراد به خوبی فهمید. برای این کار هم در مرحله اول باید خود ما با خلوص نیت از همه چیز بگذریم، از نام و عنوان و آبرو و دنیا تا این که آبروی اسلام و انقلاب حفظ شود.

پویا: این سوابق افراد را چگونه تحلیل کنیم؟

استاد: ببینید اگر با توجه به سوابق و قراین بدانیم کسی که با رأی ما زمام امور را به دست می‌گیرد، اعتقادی به ارزش‌های اسلامی ندارد و آن‌ها را زیر پا می‌گذارد، باید از انتخاب چنین فردی بپرهیزیم. کسی که می‌خواهد چهار سال بر سرنوشت مردم حاکم باشد، نباید به این

►► شاید در این ایام کم‌تر دیده شده و یا اصلاً دیده نشده است که کاندیدایی شعار اصلی خودش را «احیای ارزش‌های فراموش شده انقلاب» قرار دهد و یا به فکر برپایی احکام تعطیل شده یا بر زمین مانده باشد.

►► جدا کردن حساب امور اجتماعی از حساب عبادت‌های فردی، سیاستی شیطانی است که امام (ره) باتمام وجود در جهت مبارزه با آن کوشید تا همه مردم بفهمند که دخالت در امور اجتماعی و سیاسی، از بزرگ‌ترین واجبات دینی است.

مسأله بی‌اعتنا باشد. امروز وقتی می‌خواهند کاندیدایی را در بین مردم معرفی کنند، عمده ادعاها و شعارها حول محور مسایل معیشتی، اقتصاد و... است. شاید در این ایام کم‌تر دیده شده و یا اصلاً دیده نشده است که کاندیدایی شعار اصلی خودش را «احیای ارزش‌های فراموش شده انقلاب» قرار دهد و یا این که به فکر برپایی احکام تعطیل شده یا بر زمین مانده باشد. حتی ادعایش را هم نمی‌کند. یعنی به مردم وعده می‌دهد که گرانی را مهار کند یا حقوق‌ها را افزایش دهد؛ ولی در رابطه با دین و ارزش‌ها هیچ شعاری نمی‌دهد. این، دو نکته منفی را نشان می‌دهد: اول بی‌توجهی خود کاندیداها به مسایل ارزشی و دینی و دوم بی‌توجهی جامعه و مردم به این امور که حتی این شعارها را جزو مطالبات‌شان هم نمی‌دانند؛ چرا که اگر جزو مطالبات مردم بود، لاقلاً کاندیداها برای جذب آرای آن‌ها هم که شده، شعار دینی می‌دادند.

پویا: بحث مفصلی این جا مطرح است که زر و زور و تزویر همیشه در برابر حق صف‌آرایی می‌کنند و کار را مشکل می‌سازند. در برابر صف‌آرایی باطل چه باید کرد؟

استاد: در طول تاریخ این صف‌آرایی همیشه بوده است. آن چه ما از اسلام و قطعیات آن می‌فهمیم این است که هر کسی برای حفظ اسلام و ارزش‌های آن، هر کاری از دستش برمی‌آید باید انجام دهد. در صدر اسلام در نظر عده‌ای حرف اول را پول و تبلیغات می‌زد، حالا نیز این چنین است. هر کس تبلیغ بهتر و بیش‌تری داشته، رأی بیش‌تری را هم جمع کرده است. اما باید یک نکته را هم فراموش نکنیم و آن این که حداقل باید در جمع مؤمنان به انقلاب، رفع شبهه کنیم. اگر یادتان باشد، برای ریاست مجلس هفتم خیلی‌ها گفتند که رئیس مجلس باید روحانی و معمم باشد؛ ولی عملاً فردی روحانی که برای این سمت اصلاح باشد نیافتند. صرف‌داشتهن عمامه مشکلی را حل نمی‌کند، بلکه اگر ضعف داشته باشد ضررش بیش‌تر است.

پویا: برخی معتقدند برای حفظ اسلام و ارزش‌ها باید رئیس‌جمهور روحانی و معمم باشند. نظر شما در این باره چیست؟

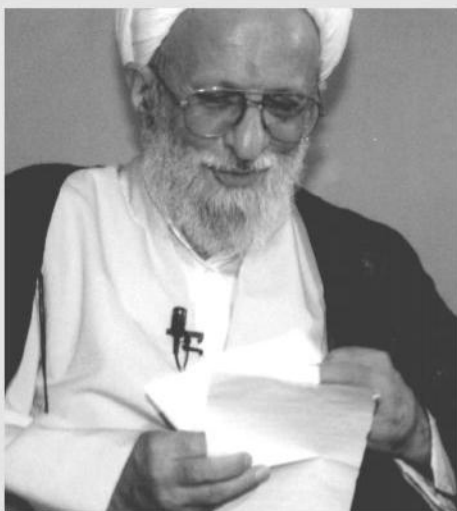
استاد: در این زمینه هم برخی از متدینین معتقدند که نباید ریاست‌جمهوری از غیر روحانی و غیر آخوند انتخاب شود. این حرف غلطی است. ممکن است در برهه‌ای فردی غیر روحانی اصلاح باشد. نمونه‌اش شهید رجایی است. اما واقعاً رجایی می‌درخشید در بین رؤسای جمهور ایران.

پویا: چرا تصور می‌کنید آقای رجایی (رحمت‌الله) تا این اندازه درخشید؟

استاد: ببینید، در آن دوره که همه از مسایل خاص حرف می‌زدند، این مرد آمد و واقعاً با تمام صفا و صداقت گفت که من فرزندمجلس و مقلد امام هستم، آن هم با مفهومی که او می‌گفت، نه مقلدی که در احکام اولیه و استفتاءات رساله فقط مقلد باشد بلکه می‌گفت «هرچه نظر امام است من عمل می‌کنم». این را شما مقایسه کنید با کسی که رسماً در برابر رهبری و امام (ره) موضع می‌گیرد.

پویا: با این وصف، انتخاب یک رئیس‌جمهور غیر معمم ولی متدین را بر یک فرد معمم غیرمتدین ترجیح می‌دهید؟

استاد: قطعاً. اگر واقعاً کسی باشد که تدبیر و پابندی‌اش به دین بیش‌تر از یک معمم باشد، در اولویت است. صرف عمامه داشتن دلیل نمی‌شود تا فرد معمم را برگزینیم. متأسفانه امروز عمامه یک وسیله تبلیغ و بهانه خوبی است تا مردم ساده را بفریبند و بگویند: «ای آقا دارند روحانیت را دور می‌زنند، می‌خواهند انقلاب را از دست روحانیت خارج کنند!» در حالی که اگر شهید رجایی زنده بود، ایشان را روی سر می‌گذاشتیم. چون شهید رجایی ثابت کرد که هدفش اسلام و انقلاب است و به امور دیگر کاری ندارد، یک زندگی ساده‌ای داشت و حاضر بود با دل و جان برای اسلام کار کند، بی‌جهت نبود که او را زود شهید

►► قبل از این که کاندیدها
بخواهند فکر کنند که می‌توانند
شعار دیگری مطرح کنند و
سیره‌ای غیر از سیره امام (ره)
و شهدا داشته باشند، ما باید
خودمان این شعارها را مطرح
کنیم و به یادشان بیاوریم که این
شعارها و سیره شهدا هم هست.

►► انتخاب ما نباید کسی
باشد که در برابر تعطیلی احکام
اسلام، آزاد شدن رباخواری،
ترویج اباحه‌گری و برپا کردن
مجالس رقص و مسایل منکر، با
لیبرال‌منشی و تساهل برخورد
کند.

استاد: این فقط نظر من نیست. مقام معظم رهبری هم فرمودند که تا به حال ما هنوز دولت اسلامی نداشته‌ایم و تازه می‌خواهیم وارد مرحله تشکیل دولت اسلامی شویم. این توقع بالایی است. ما هم قبول داریم آن طور که باید و شاید دولت ما اسلامی نبوده‌ولی از این پس امیدواریم که ان‌شاءالله دولت در مسیر اسلام ناب موفق به این امر شود که تعالیم اسلام عزیز را در اجتماع، فرهنگ، هنر، اقتصاد و همه زمینه‌ها اجرا کند. البته معنایش این نیست که ما احساس مسؤولیت نکنیم، کنار بکشیم و سرمان به دنبال کار خودمان باشد.

پویا: متأسفانه این دیدگاه غیرمسئولانه و بی‌اعتنا به اجتماع، با توجیهاتی شیطانی در بین مؤمنان و اهل تقوا در حال رسوخ است.

استاد: بله. هنوز در بین ما معممین، کسانی هستند که درباره این مسایل احساس مسؤولیت نمی‌کنند. این افراد اهل تقوا و احتیاط هستند؛ ولی به مسایل اجتماع و سیاست کاری ندارند. این‌ها به سبب برخی کمبودهای موجود در جامعه و یا انحرافات برخی مسؤولان اصلاً به نظام معتقد نیستند، اما باید عرض کنیم که دین اسلام فقط مجموعه احکام شخصی برای تبیین رابطه خود با خدا نیست. روابط اجتماعی سالم و اسلامی هم به رابطه با خدا مربوط می‌شود و ما باید این روابط را براساس اوامر خدا و در جهت کسب رضایت او تعریف کنیم. جدا کردن حساب امور اجتماعی از حساب عبادت‌های فردی، سیاستی شیطانی است که امام (ره) با تمام وجود در جهت مبارزه با آن کوشید تا همه مردم بفهمند که دخالت در امور اجتماعی و سیاسی، از بزرگ‌ترین واجبات دینی است. ایشان بزرگ‌ترین احیاکننده این شعار مرحوم مدرس بود که می‌گفت: «سیاست ما عین دیانت است و دیانت ما عین سیاست است» اما باید بکوشیم تا این گوهر گران‌بها که حقیقت اسلام و حاصل عمر امام و ثمره دستورات انبیاء و ائمه اطهار و روح تشیع است، زنده بماند.

کردند. دشمنان سریع و حساب شده این افراد را از انقلاب گرفتند. آن‌ها می‌شناختند و ما غافل بودیم.

پویا: شما در بین نامزدها، رجایی زنده و کسی را که چون او باشد می‌بینید؟

استاد: در بین این‌هایی که نامزد شده‌اند، کسی را که آدم صد در صد با خیال راحت به او رأی بدهد نمی‌شناسم، ولی به این معناییست که رأی نمی‌دهیم. باید بگوییم که اتفاقاً در اثر کم‌اهمیت شدن پای‌بندی به ارزش‌ها و احکام دین، تکلیف ما مضاعف شده. قبل از این که کاندیدها بخواهند فکر کنند که می‌توانند شعار دیگری مطرح کنند و سیره‌ای غیر از سیره امام (ره) و شهدا داشته باشند، ما باید خودمان این شعارها را مطرح کنیم و به یادشان بیاوریم که این شعارها و سیره شهدا هم هست.

پویا: معیارهای سلبی شما برای انتخاب رئیس‌جمهور چیست؟ به تعبیر دیگر، از نظر شما به چه کسانی نباید رأی بدهیم؟

استاد: بر این اساس می‌توان افراد را به این امور محک زد و فهمید که اگر رئیس‌جمهور شدند، قطعاً به ضرر ارزش‌های اسلامی است یا نه؟ و لو این که هزار منفعت دیگر هم داشته باشند، حتی اگر بدانیم انتخاب یک فرد به حفظ اسلام و ارزش‌های اسلامی فایده‌ای نمی‌رساند، رأی دادن به او هیچ حجت شرعی ندارد.

پس باید سعی کنیم براساس شناخت رأی دهیم. انتخاب ما نباید کسی باشد که در برابر تعطیلی احکام اسلام، آزاد شدن رباخواری، ترویج اباحه‌گری و برپا کردن مجالس رقص و مسایل منکر، با لیبرال‌منشی و تساهل برخورد کند. اگر به واسطه رأی ما چنین شخصی زمام قدرت را در دست بگیرد، ما هم در گناه سکوت یا تأیید چنین اعمالی توسط او شریک هستیم؛ چون او نمی‌توانست بدون رأی ما به قدرت برسد.

پویا: با این شکل، بر این بیاورید که رؤسای جمهور پیشین صد در صد در مسیر اسلام ناب نبوده‌اند؟